

Undersökningen av tandläkarnas situation startade

Intressebevakningen kräver kunskap om arbetsförhållandena

Under de senaste åren har det hänt mycket inom arbetslivet. Arbetsplatserna koncentreras till stora bosättningscentra, medelåldern ökar i många branscher och arbetslösheten har hållits på en hög nivå. Den strukturella arbetslösheten är speciellt problematisk. Samtidigt har kraven på effektivitet ökat på arbetsplatserna, och arbetet har generellt sett förändrats. En del av förändringarna har varit planerade och positiva, men en del har varit oförutsebara och obehärskade.

De allmänna förändringarna inom arbetslivet, och de specifika förändringar tandvårdsreformen medfört för tandläkarna, fick Förbundets fullmäktige att fatta beslut om att göra en omfattande undersökning av alla arbetande tandläkares trivsel och välbefinnande. Kartläggningen skall också följas upp senare. Åtminstone i detta skede är det meningen att undersökningen skall upprepas med jämna mellanrum. Fullmäktige beslutade också att satsa på att undersökningen skall fylla alla vetenskapliga kriterier. Själva kartläggningsarbetet utförs av Institutet för arbetshygien, och det visade sig att man där genast blev intresserad av undersökningen som redan från början var avsedd att bli mycket mångsidig.

Det är ett allmänt erkänt faktum att man hela tiden borde satsa på arbetsförhållandena och det allmänna välbefinnandet. Under de senaste åren har det gjorts stora framsteg på många områden inom arbetslivet. Många centrala lagar har förnyats. En ny arbetsskyddslag trädde i kraft i början av detta år. Lagarna om arbetstid och arbetsplatshälsövård anpassades redan tidigare till nya behov inom arbetslivet. I alla dessa förändringar har den centrala utgångspunkten varit att bättre beakta den enskilda individens behov. Ändå vet man att arbetet fortfarande upplevs som allt mera psykiskt betungande, och att man åtminstone inom vissa branscher tycker att arbetets meningsfullhet minskar.

Med undantag av arbetslösheten berörs tandläkarna också av förändringarna. Arbetsförhållandena varierar visserligen inom yrkeskåren, och är delvis olika inom hälsocentrals- och privatsektorn. Man vet att också munhälsövarlden går igenom ett övergångsskede – det behöver inte vara positivt eller negativt, men det innebär

i alla fall en förändring. Man kan i alla fall inte anse att det är samhällets uppgift att kartlägga arbetsförhållanden och trivsel hos en hel yrkeskår. Däremot är det i allra högsta grad något som hör till en fackorganisations verksamhet. Om man vill kunna driva gemensamma frågor och främja både yrkeskårens och munhälsövarldens intressen måste man veta hurdana förhållandena är där det egentliga arbetet görs. Resultaten ger möjligheter att lyfta fram och förändra sådant som är i behov av utveckling.

Frågeformuläret från Institutet för arbetshygien har skickats till varje tandläkare som är verksam i yrket. De olika delområdena och frågorna i formuläret har planerats mycket noga. Det frågas bl.a. efter faktorer som tandläkarna känner att ger dem styrka i arbetet: hur mycket betyder arbetets allmänna karaktär, goda behandlingsresultat, den tillfredsställelse arbetet ger eller samverkan med patienterna. Undersökningen försöker också avslöja vilka faktorer som t.ex. patientrelationer, arbetets innehåll eller yrkesutövandets ekonomiska press som kan tänkas belasta tandläkarkåren.

Formuläret är långt, och innehåller förstås enskilda frågor som inte kan passa in på allas situation. Det kan trots allt inte undvikas när det gäller en så omfattande undersökning. Fenomenet man studerar måste helt enkelt analyseras tillräckligt mångsidigt för att man skall få ett pålitligt resultat. En del av frågorna gäller också hur man lyckas länka samman arbete och privatliv. En viktig aspekt är också att man, när man svarar på frågorna, får en möjlighet till en djupare analys av den egna arbetsmiljön.

Undersökningen Finländska tandläkares trivsel i arbetet som nu påbörjas är unik i sitt slag. Ingen yrkesgrupp har undersökts så noggrant tidigare. Enligt de uppgifter Institutet för arbetshygien har är så omfattande undersökningar sällsynta också på andra håll i världen. Undersökningen är absolut konfidentiell. Bara de forskare som Institutet för arbetshygien har utsett kommer att handskas med insamlade data. Arrangemangen har behandlats och godkänts av Institutets forskningskommitté och etiska arbetsgrupp.

Genom att svara kan du påverka förhållandena på din arbetsplats.

ANJA EEROLA